

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3337/2022. (VII. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék Bpkf.476/2021/2. számú végzése és a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 784. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján jogi képviselője (dr. Litresits András ügyvéd) útján fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában –, amelyet utóbb kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt – kérte a Győri Törvényszék Bpkf.476/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését a Soproni Járásbíróság Bpk.389/2021/2. számú végzésére is kiterjedően. Kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 784. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét is, és a jogszabályhely megsemmisítéséről szintén rendelkezzen. Az indítványozó a támadott bírósági határozat és jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét egyaránt az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, valamint az Alaptörvény 28. cikke alapján tartotta megállapíthatónak.
- [2] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz előzményeit érintően előadta, hogy 2019. augusztus 17-én feljelentést tett egy magánszemély ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § szerint aljas indokból vagy célból, nagy nyilvánosság előtt, jelentős érdeksérelmet okozva elkövetett rágalmazás miatt.
- [3] A Soproni Járásbíróság mint elsőfokú bíróság megismételt magánvádas eljárásban hozott, 2021. július 6-án kelt Bpk.389/2021/2. számú végzésével a büntetőeljárást megszüntette. Az elsőfokú végzés ellen az indítványozó 2021. július 29-én fellebbezést nyújtott be. A Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság a fellebbezést alaptalannak találta, és 2021. szeptember 3-án kelt Bpkf.476/2021/2. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta.
- [4] Az indítványozó a 7/2013. (III.1.) AB határozat, a 3/2015. (II. 2.) AB határozat és a 20/2017. (VII. 18.) AB határozat megállapításainak felhívását követően kifejtette, hogy a Győri Törvényszék kifogásolt végzésének indokolása ellentétes a tisztességes eljárás és a józan ész követelményeivel, mivel figyelmen kívül hagyta a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 183. § (2) bekezdésében foglaltakat.
- [5] Nem felel meg továbbá az indítványozó szerint a valóságnak a másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során minden lehetőséget kimerített a feljelentett személy személyazonosságának a megállapítása érdekében. Az indítványozó úgy vélte, hogy a büntetőeljárásban a bíróságnak kötelessége lett volna – a Be. 488. §-a, 762. § (3) bekezdése és 766. § (2) bekezdése alapján – a „vád képviselővel járó jogok” keretében az eljárás felfüggesztése mellett jogsegély iránti megkeresést küldeni és a választ bevárni, majd annak alapján a büntetőeljárást lefolytatni. Álláspontja szerint erre nem került sor, és a büntetőeljárást ezen téves jogértelmezés eredményeként szüntették meg. Kifogásolta, hogy más, hasonló tényállású ügyben eljáró, másik másodfokú bíróság előtt nem eredményezte a büntetőeljárás megszüntetését „az ismeretlen elkövető kilétének felkutatása”. Minderre tekintettel vélte úgy az indítványozó, hogy – egyéb esetekkel ellentétesen – az általa magánvádlóként indított eljárásban sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem mérte ki minden lehetőséget a feljelentett személy személyazonosságának a megállapítása érdekében, ebből kifolyólag a Soproni Járásbíróság és a Győri Törvényszék végzése is megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogait, valamint az Alaptörvény XV. cikkében rögzített egyenlő bánásmód követelményét.

- [6] Az indítványozó kifejtette továbbá, hogy a Be. 784. § (1) bekezdése a magánvádlói minőség mint egyéb helyzet szerinti különbségtételt valósít meg. Álláspontja szerint ugyanis nincs észszerű indoka annak, hogy a kötelező jogi képviselővel eljáró magánvádlo nem terjeszthetett elő a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati indítványt. A Be. kifogásolt rendelkezése ezért az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe és 28. cikkébe ütközik, továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt alapjogok megsértéséhez vezet. Utalt az indítványozó arra is, hogy tapasztalatai alapján megynként eltérő gyakorlat alakult ki a magánvádas eljárásokban, azonban nincs rá eljárásjogi lehetőség, hogy annak Kúria általi vizsgálatát kérje.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [8] A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány az alábbiak szerint nem volt befogadható.
- [9] 2.1. Az Alkotmánybíróság elsőként az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított panaszelemet vizsgálta.
- [10] Annak keretében megállapította, hogy a kifogásolt jogszabályhely alaptörvény-ellenességét érintően az indítvány nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel összefüggésben rögzített feltételeknek az alábbiak szerint.
- [11] Az indítványozó beadványában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 26. § (1) bekezdés] és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, 28. cikke]. Meghatározta az Alkotmánybíróság által vizsgálandó konkrét jogszabályi rendelkezést [Be. 784. § (1) bekezdés], valamint kifejezett kérelmet fogalmazott meg a megsemmisítésére.
- [12] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés értelmében az indítvány mindezek mellett abban az esetben tekinthető határozottnak és fogadható be, ha megjelöli az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [b) pont]; továbbá indokolást tartalmaz arra nézve is, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [e) pont]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ilyen indokolás hiányában az indítvány nem alkalmas az érdemi elbírálásra {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy ezen feltételeket a konkrét indítványi elem nem teljesítette.
- [13] Nem fejtette ki ugyanis az indítványozó az alapjogi sérelem lényegét az indítványban felhívott egyik alaptörvényi rendelkezés tekintetében sem. Ezért az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított indítvány alapján érdemi vizsgálat lefolytatásának nem volt helye {3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [14] Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó által utalt, a bíróságok közötti eltérő gyakorlatra hivatkozás önmagában, egyéb alkotmányos szempontok kifejtése nélkül nem alkalmas arra, hogy az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát megalapozza. A bírósági joggyakorlat egységének biztosítása ugyanis – következetes gyakorlata értelmében – nem az Alkotmánybíróság, hanem a bíróságok, kiemelten pedig a Kúria feladata [Alaptörvény 26. cikk (3) bekezdése, bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény III. fejezet], ezt az Alkotmánybíróság a jogbiztonságra és az alapjogokra figyelemmel sem vonhatja magához {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alaptörvény 28. cikkével összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat továbbá arra, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [15] Végül szükséges emlékeztetni arra: „Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a tekintetben, hogy a jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslati eszközök igénybevételét foglalja magában {9/2013. (III. 6.) AB határozat, Indokolás [28]; 20/2015. (VI. 16.) AB határozat, Indokolás [16]}, azonban a rendes jogorvoslati eszközök mindegyikére egyaránt, azonos tartalommal vonatkozik. Az Alaptörvény nem tartalmaz arra vonatkozó előírást, hogy a jogorvoslati fórumrendszernek hány fokon kell biztosítania az érintett alapjog gyakorlását, ennek megfelelően a jogorvoslati eljárás egyfokú kialakítása az Alaptörvény kívánalmainak teljességgel eleget tesz {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]}” {12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [19]; 3189/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [18]}. Ebből az következik, hogy a rendkívüli jogorvoslati eljárás hiánya

önmagában nem vet fel a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] körében olyan kérdéseket, amelyek az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát megalapoznák.

- [16] 2.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított panaszem befogadhatóságát értékelte. Annak keretében megállapította, hogy az indítvány e tekintetben sem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel összefüggésben rögzített feltételeknek az alábbiak szerint.
- [17] Az indítványozó beadványában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, 28. cikke]. Meghatározta az Alkotmánybíróság által vizsgálandó konkrét bírósági határozatot, valamint kifejezett kérelmet fogalmazott meg a megsemmisítésére.
- [18] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontja és *e*) pontja szerinti feltételeknek megfelelő indokolást azonban az indítványozó a támadott bírósági határozatokkal összefüggésben sem fejtett ki egyik felhívott alaptörvényi rendelkezés kapcsán sem. Az Alkotmánybíróság ismét emlékeztet következetes gyakorlatára, amely szerint ilyen indokolás hiányában az indítvány nem alkalmas az érdemi elbírálásra {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}.
- [19] Az indítványozó előadásával és az indítványban kifejtett érvekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza emellett azt is: az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [20] A konkrét indítvány kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza valójában a bírósági eljárás felülbírálatára irányult. Az indítványban foglalt alkotmányossági aggályokon keresztül az indítványozó az eljáró bíróságok jogalkalmazásának a helytállóságát vitatta és a támadott határozatokban foglalt döntést magát, annak – álláspontja szerint rá nézve – hátrányos voltát tekintette alapjogi sérelemnek. Az indítványozó alapjogi sérelmét voltaképpen abból vezette le, hogy az eljáró bíróságok állítása szerint nem tettek meg minden lehetséges intézkedést a feljelentett személy személyazonosságának a megállapítása érdekében.
- [21] Az Alkotmánybíróság ezért úgy ítélte meg, hogy az indítványozó által megfogalmazott kifogások alapján nem volt helye érdemi alkotmánybírósági eljárás lefolytatásának.
- [22] 3. A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek, és az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontjára figyelemmel visszautasította.

Budapest, 2022. június 28.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4560/2021.

